

**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน
จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**

**Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group
Pongnamron District Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2**

สุรัตน์ดา ศรีคงรักษ์^{*1} และวรชัย วิภูอุปโภค²

Surutda Sikhongrak^{*1} and Vorachai Viphoouparakhot²

^{*1}นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

^{*1}Master of Education in Educational Administration Program, Siam Technology College

²Graduate student in Educational Administration, Siam Technology College

e-mail: vorachaiv@siamtechno.ac.th

Received: July, 5 2022

Revised: July, 27 2022

Accepted: August, 4 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และ 2) เสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 94 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของ Krejci and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านบุคลิกภาพ และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ ถ้าคิดกล้าตัดสินใจ ด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานโดยเฉพาะการปฏิบัติงาน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารจะต้องดำรงตน

เป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารจะต้องรู้จักวางตนให้เหมาะสมตามกาลเทศะ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจะต้องมีมุมมองแห่งอนาคต และค่านิยมขององค์กร ด้านการทำงานเป็นทีมผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ รู้จักวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research was to 1) Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District Chanthaburi. and 2) Development guidelines of Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District Chanthaburi. This research is quantitative research and qualitative. The samples used are administrators and teachers. Primary Educational Service Area Office 2. Academic year 2020, amount 94 people. Determine sample size by Krejcie and Morgan ready-made table. The tools used to collect data were questionnaires rating scale 5 levels. The statistics used for data analysis are frequency, percentage, average and standard deviation.

The results of the research showed that 1) Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Overall is in a high level When considered individually, it was found that as follows very feature level maximum average is moral and ethical aspects, inferior is teamwork, vision, administrative ability, leadership and aspects at very feature level minimum average is personality. and 2) Development guidelines of Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District. Leadership executives must have leadership at work, brave, dare to decide and listen to opinions from colleagues. In management ability must have knowledge. Ability in school management especially. Morality and ethics must maintain good role models, honesty, have compassion for colleagues. Personality, the person must place oneself appropriately. Has an aptitude to solve problems. Vision there must be a view of the future and corporate values. Teamwork must have knowledge and understanding science of profession.

Keywords: Desired Characteristics, School Administrators

บทนำ

การศึกษาทุกประเทศจึงให้ความสำคัญในด้านการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้ประชากรในประเทศซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศมีคุณภาพตามไปด้วย ในทางกลับกันหากการจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างล้มเหลวย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นๆ ล้มเหลวในด้านต่าง ๆ โดยการจัดการศึกษาจะสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ (ธนวัฒน์ สายนภา, 2559)

การจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ฉะนั้นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบัน จะต้องเป็นผู้นำและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีอาชีพ ตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมความสำเร็จของโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กร ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลเป็นหลัก หากผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะผู้นำที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้วโอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2553) ดังนั้น คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงาน บรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีคุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ ความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการ และความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำสูงตลอดจนมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นประชาธิปไตย หากผู้บริหารมีความสามารถที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงานในองค์กร ส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

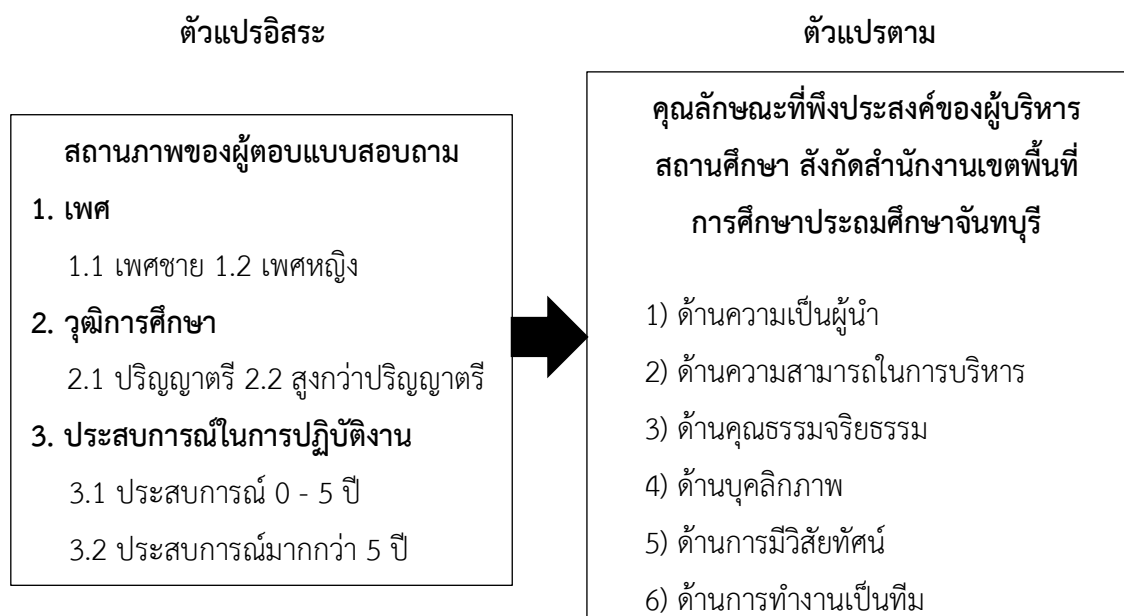
จังหวัดจันทบุรีมีพื้นที่ทางตะวันออกติดกับประเทศกัมพูชาส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนมีการเดินทางข้ามเขตแดนไปมาหากันได้อย่างสะดวก จึงทำให้อำเภอโป่งน้ำร้อนมีการจัดตั้งสถานศึกษาประถมศึกษาในศูนย์ชายแดน จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน โรงเรียนบ้านหนองบอน โรงเรียนบ้านสามสิบพัฒนา โรงเรียนวัดผักกาด โรงเรียนบ้านคลองใหญ่ โรงเรียนบ้านป่าวิไล โรงเรียนบ้านเนินดินแดง โรงเรียนบ้านแหลม และโรงเรียนบ้านปันทม มีข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 124 คน นักเรียน 2,461 คน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีพ.ศ. 2564 โดยสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนเป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียน ชาวกัมพูชาข้ามเขตแดนเข้ามาเรียนค่อนข้างมาก เนื่องจากการเดินทางที่สะดวก อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ห่างไกลความเจริญจึงเป็นเหตุให้เกิดการย้ายออกและบรรจุครูใหม่ ๆ ที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์อยู่ตลอดเวลาทำให้การบริหารจัดการ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้นสามารถผลักดันสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอง่วงน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอง่วงน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 9 คน และครูผู้สอน 115 คน รวมทั้งหมด 124 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน

3. ตัวแปรที่วิจัย ได้แก่ ตัวแปรสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ ตัวแปรคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านความสามารถในการบริหาร 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4) ด้านบุคลิกภาพ
5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ และ 6) ด้านการทำงานเป็นทีม

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=94)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับคุณลักษณะ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านความเป็นผู้นำ	4.39	.61	มาก	5
2. ด้านความสามารถในการบริหาร	4.42	.62	มาก	4
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.45	.64	มาก	1
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.34	.65	มาก	6
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.43	.61	มาก	3
6. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.45	.65	มาก	2
รวม	4.41	.63	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.45) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.45) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.43) ด้านความสามารถในการบริหาร ($\bar{X}$ = 4.42) ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X}$ = 4.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}$ = 4.34)

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดอันดับของความถี่จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน สรุปผลสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถาม 6 ประเด็น โดยได้สรุปประเด็นสำคัญดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา

ประเด็นคำถาม	ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอ โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 เพื่อประโยชน์ใน การปรับปรุงและพัฒนาผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และสรุป เนื้อหาที่สอดคล้องกันออกเป็น 6 ด้านดังต่อไปนี้
1. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ	ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการทำงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการ โน้มน้าวจิตใจของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีมนุษย สัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานหรือบุคคลทั่วไป มีความเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สามารถวินิจฉัยสั่งการ ได้ถูกต้องรวดเร็วมีเหตุผล มีความเที่ยงธรรมมีความสามารถในการ การติดต่อสื่อสาร มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความไว้วางใจ เชื่อถือต่อผู้ร่วมงานได้
2. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านความสามารถในการ บริหาร	ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหาร สถานศึกษา โดยเฉพาะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุก ขั้นตอน แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการที่นุ่มนวล ประนีประนอม ปรับแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการจัดองค์กร และระบบงานเป็นอย่างดีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสนับสนุนการนำทรัพยากร ในท้องถิ่นมาพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมสร้าง ความสามัคคีในหมู่คณะ มีการวางแผนกำกับติดตามนิเทศ ผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานพัฒนานตนเองพัฒนา งานอยู่เสมอ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมความรู้แก่ชุมชน

ประเด็นคำถาม	ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์
	ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม
3. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ผู้บริหารจะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต การปกครองดูแลผู้ร่วมงานโดยใช้คุณธรรมการมีความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติตนตรงเวลาอยู่เสมอ การมีความ วัริยะอุตสาหะเอาชนะอุปสรรค ปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละเพื่อ ส่วนรวม มีความยุติธรรมแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน มีการการยก ย่องชมเชย ผู้ร่วมงานทั้งต่อหน้าและลับหลัง ใจกว้างยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักให้อภัยผู้อื่น ยอมแก้ไขข้อบกพร่อง ของตนเอง
4. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ	ผู้บริหารจะต้องผู้จักวางตนให้เหมาะสมตามกาลเทศะ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี กล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจกล้าเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส ทำงานกับผู้อื่นได้ดี เคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็น แก่ตัว ร่าเริงแจ่มใส ยิ้มง่ายเข้ากับทุกคนได้ดี สุภาพอ่อนน้อม ในทุกสถานที่ทุกโอกาส
5. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์	ผู้บริหารจะต้องมีมุมมองแห่งอนาคต สอดคล้องเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และค่านิยม ขององค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบัน หน่วยงานได้กระจาย บทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานให้บุคลากรอย่างทั่วถึง ทำให้ บุคลากรได้พัฒนาความสามารถใหม่ ๆ
6. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม	ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ รู้จัก วางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเต็มความสามารถ ใช้คนให้ถูกกับงาน ประสานประโยชน์ร่วมกันในการทำงาน สร้างการทำงานเป็นทีม และสามารถดึงศักยภาพของบุคลากร ในสถานศึกษามาใช้ร่วมกันได้การทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

อภิปรายผล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงเพชร กลิ่นไสมณ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 71 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับลัดดาวัล พันธ์ตะคุ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1. ด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำโดยภาพรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถแสดงออกถึงความมั่นใจตนเอง รองลงมาคือ สามารถนำบุคคลให้กล้าหาญ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำนวัตกรรมการทำงานใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัล พันธ์ตะคุ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. ด้านความสามารถในการบริหาร คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความสามารถในการบริหาร โดยภาพรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถจัดโครงสร้างสถานศึกษา และบริหารงานอย่างมีระบบ รองลงมาคือ ความสามารถในการทำความเข้าใจต่อปัญหา วินิจฉัยปัญหา และแก้ปัญหา ได้ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความสามารถผลักดันให้องค์กรขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ ศรีสุธรรม (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน รองลงมาคือ มีความเมตตากรุณาต่อ

ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความยุติธรรมต่อผู้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับงานวิจัยของวิริทธิ์พล พลสม (2560) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามเจตคติของครูศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามเจตคติของครูศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1

4. ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโงะปอง น้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพโดยภาพรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีสุขภาพจิตดี ร่างกายแข็งแรง มองโลกในแง่ดี ควบคุมอารมณ์ได้ รองลงมาคือใจเย็น สุขุม รอบคอบในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัล พันธ์ะคุ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโงะปอง น้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมมีระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการปฏิบัติงาน ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนน สุขเอียด (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูอาจารย์ในเครือข่ายโรงเรียนสองแฉง จังหวัดสงขลา

6. ด้านการทำงานเป็นทีม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโงะปอง น้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล (2550) เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโงะปอง น้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการทำงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานหรือบุคคลทั่วไป มีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการที่นุ่มนวลประนีประนอม ปรับแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการจัดองค์กร และระบบงานเป็นอย่างดี จะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต การปกครองดูแลผู้ร่วมงานโดยใช้คุณธรรมการมี

ความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติตรงเวลาอยู่เสมอ และต้องรู้จักวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้อย่างเต็มความสามารถ ประสานประโยชน์ร่วมกันในการทำงาน สร้างการทำงานเป็นทีม และสามารถดึงศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษามาใช้ร่วมกันได้การทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล (2550) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธนันท์ แก้วโต (2559) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ควรให้มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน
2. ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการทำงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานเต็มที่
3. ด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกชั้นตอน แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการที่นุ่มนวลประนีประนอม ปรับแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการจัดองค์กร และระบบงานเป็นอย่างดี
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริตการปกครองดูแลผู้ร่วมงานโดยใช้คุณธรรม ปฏิบัติตรงเวลา ปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรต้องมีมุมมองแห่งอนาคต สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กรเปิดรับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลาสามารถเปลี่ยนแปลงสอดคล้องรับการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที
6. ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ใช้บุคคลให้เหมาะสมกับงาน ประสานประโยชน์ร่วมกันในการทำงาน สร้างการทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
2. ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- ธนวัฒน์ สายนภา. (2559). การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา
(ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกกรอบสาม.** กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พวงเพชร กลิ่นไสมณ. (2560). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 71
สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัทธนันท์ แก้วโต. (2559). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- มัลลนา แก้วสุวรรณ. (2557). **การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- รุ่งอรุณ ศรีสุธรรม. (2560). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
เขต 2.** ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- ลัดดา หอมจิตร. (2560). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคลากรครู
ในตำบลละลม เขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ลัดดาวัล พันตะคุ. (2561). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ.
- วรารณ ดำรงวัฒนกุล. (2550). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W.(1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3): 607-610.